VERSLAG

VAN DE

ACHTTIENDE ALGEMEENE VERGADERING DER NEDERLANDSCHE ENTOMOLOGISCHE VEREENIGING,

GEHOUDEN

TE 'S GRAVENHAGE, DEN 5den JULIJ 1862.

Tegenwoordig zijn de Heeren:

Dr. S. C. Snellen van Vollenhoven, *President*,

Dr. M. C. Verloren, *Vice-President*,

Mr. H. W. de Graaf, *Secretaris*,

N. H. de Graaf, *Conservator* en

van de leden de Heeren: Dr. Rombouts, Hartogh Heys van de Lier, Maitland, Piaget, J. Backer, Snellen, J. Backer Jr., van der Wulp, Kinker, Grebner, Lodeesen en de Joncheere.

Dr. Verloren rigt een woord van welkomst tot de vergadering en deelt mede, dat Prof. Cl. Mulder, aan wien ten vorigen jare de leiding dezer vergadering was opgedragen en die zich daartoe aanvankelijk bereid had verklaard, door het doen eener buitenlandsche reis verhinderd werd het presidium waar te nemen. Ofschoon het Bestuur overtuigd was, dat de verhindering van Prof. Mulder een groote teleurstelling zou zijn voor de leden, had het echter gemeend geene vrijheid te hebben van den voor deze vergadering bepaalden tijd af te wijken en had daarom, vermits de wet in het zich voordoende geval

niet had voorzien, besloten, door het lot te laten aanwijzen, wie uit het Bestuur als voorzitter zou optreden. Het lot had Dr. Verloren als zoodanig aangewezen, doch daar de mogelijkheid bleef bestaan, dat de vergadering de leiding harer werkzaamheden liever aan een ander lid zag opgedragen, verzoekt de Heer Verloren dat zij daarover haar gevoelen zal te kennen geven.

De vergadering vereenigt zich bij acclamatie met den maatregel door het Bestuur genomen en Dr. Verloren verklaart zich alsnu bereid de leiding der vergadering voort te zetten en ontvouwt de redenen, die belet hebben, dat de vergadering niet te Rotterdam heeft kunnen gehouden worden, zoodat het Bestuur 's Gravenhage had aangewezen, omdat deze stad, na Rotterdam, de meeste stemmen op zich vereenigd had.

Naar aanleiding van het gesprokene leest de Heer H. W. de Graaf een' brief voor, dien hij van Prof. Mulder ontvangen had en waarin deze zijn leedwezen betuigt, dat hij de bijeenkomst der vereeniging niet kon bijwonen.

De notulen der vorige vergadering worden goedgekeurd.

Dr. Snellen van Vollenhoven brengt als Voorzitter van het Bestuur het volgende verslag uit:

Mijne Heeren, zeer geachte Medeleden!

»Art. 16 van onze wetten legt mij de verpligting op om jaarlijks, wanneer de tijdkring sedert de vorige algemeene vergadering weder tot zijn uitgangspunt teruggekeerd is, U den toestand onzer entomologische Vereeniging te schetsen. Voorzeker eene aangename en streelende taak, wanneer die toestand geene reden tot bezwaren of bekommering oplevert. Met U, H. M. mag ik mij ten sterkste verheugen dat dit op heden in waarheid het geval is en de toestand onzer zoo hoog gewaardeerde instelling alle redenen van tevredenheid aanbiedt.

Met een dankbaar gevoel hebben wij vooreerst te vermelden dat de dood uit ons midden geene offers heeft geëischt en wij allen zijn gespaard gebleven en in staat de krachten van onzen

geest aan de uitbreiding der entomologische wetenschap te wijden. Slechts een onzer leden, de Heer Albert Mos Jr. is, door opzegging van zijn lidmaatschap, vrijwillig uit onzen kring getreden. Welke de redenen zijn, die hem tot dit besluit genoopt hebben, is mij onbekend gebleven; laat ons hopen dat deze redenen van tijdelijken aard zijn en hij later nog eenmaal weder tot ons genootschap toetrede. Het strekt mij daarentegen tot groot genoegen te kunnen mededeelen, dat als leden aan onze vereeniging zich aangesloten hebben de Heeren W. Baron Lewe van Middelstum, te Beek bij Nijmegen woonachtig, en de Heer F. ter Meer, te Haarlem.

Aan de in het vorige jaar benoemde eereleden is door den Secretaris van hunne benoeming kennis gegeven. Met uitzondering van den Heer Ludeking, hebben al de benoemden op dien brief geantwoord en hunnen dank betuigd, waarop hun het diploma van eerelid is toegezonden. Dat de Heer Ludeking uit Nederlandsch Oost-Indie onzen brief nog niet beantwoord heeft, zal waarschijnlijk wel aan zijne verplaatsing van Sumatra naar de Molukken geweten moeten worden.

De bijzonder gunstige toestand onzer kas, zal U, M. H. uit de rekening en verantwoording van onzen Secretaris blijken. In het vorige jaar heeft de Heer van der Wulp ons medegedeeld dat wijlen ons medelid van Eyndhoven onze instelling met eene som van *f* 300 had beschonken, welke volgens het bepaald door hem uitgedrukte verlangen strekken moesten of tot een' aanvang der uitgave van eene Nederlandsche entomologische Fauna of tot vermeerdering der bibliotheek. Het bestuur heeft op twee vergaderingen beraadslaagd over de beste keus tusschen deze twee gegevens en is tot de conclusie gekomen, dat wel het uitgeven der Fauna, als een in Art. 2 van onze wetten opgenomen middel ter bereiking van het hoofddoel onzer Vereeniging (aan welke zaak echter nog slechts buiten de Vereeniging werkelijkheid was gegeven) de voorkeur verdiende boven het vermeerderen der boekerij, maar dat op dezen oogenblik nog geen afgerond en afgewerkt stuk ter opening van die

Fauna voor handen lag en het bestuur heeft alzoo voorloopig besloten gemelde som te capitaliseren. Het bestuur wenscht intusschen ten sterkste spoedig door den ijver der leden in staat te worden gesteld om die gelden volgens het verlangen van den waardigen overledene te besteden.

Heeft onze bibliotheek van die zijde geene vermeerdering ontvangen, zij werd toch door merkelijke aanwinsten verrijkt, zoowel door den ruil van haar tijdschrift, als door geschenken en aankoop. Onze geachte Conservator zal U daarvan de lijsten ter tafel leggen. Ook dient hierbij te worden vermeld dat door de voorzigtige zorgen van onzen Conservator de boekerij dit jaar tegen brandschade verzekerd is.

In het vorige jaar mogt ik het vermoeden uitdrukken dat waarschijnlijk de verzameling onzer vereeniging wel in het gebouw van 's Rijks museum voor natuurlijke historie te Leyden zou kunnen worden overgebragt. De aftreding van het toenmalige ministerie en de ten gevolge daarvan eerst kortelings geleden geschiede aanneming van het budget over 1862 hebben het uitstellen van eenige noodzakelijke verbouwingen in de zalen van dat Museum ten gevolge gehad, welk uitstellen aanleiding heeft gegeven tot het besluit van het bestuur om de verzameling nog dezen zomer te laten ter plaatse, waar zij zich nu zoo lang heeft bevonden. Zij zal nu echter in de maand September naar 's Rijks museum worden overgebragt. Aan alle leden wordt alsnu nadrukkelijk het aanzoek herhaald om hunne bijdragen voor die verzameling, zoo mogelijk met opgave van vindplaats en rangtijd aan den Conservator te doen toekomen.

De verzameling zelve bevindt zich in vrij goeden staat, doch heeft in den laatsten tijd weinig vermeerdering mogen erlangen.

Het tijdschrift is als naar gewoonte voortgezet; in het afgeloopen maatschappelijke jaar zagen 5 afl. van het 5e deel het licht; de zesde aflevering is gedrukt en de uitgever wacht slechts op het kleuren der platen om haar het licht te doen zien. Voor een volgend zesde deel zijn reeds weder twee kleine bijdragen aan de commissie van redactie toegezonden.

Ik meen alzoo, M. H. alle punten uiteengezet te hebben, welke dienen moesten om U eene getrouwe afschaduwing te geven van den toestand onzer Vereeniging op dit tegenwoordige oogenblik."

Het voorstel om de schenking van den Heer van Eyndhoven te capitaliseren, geeft de vergadering aanleiding om te bepalen, dat de gelden zullen worden belegd in de Nationale Hypotheekbank te Amsterdam.

Uit het verslag van den Conservator blijkt, dat de collectie in voldoenden staat verkeert en dat de leden voortdurend veel gebruik maken van de bibliotheek.

De Heer F. ter Meer uit Haarlem, die zich onlangs aan de Vereeniging heeft aangesloten, treedt de vergadering binnen en wordt door den voorzitter verwelkomd, waarop de Heer ter Meer antwoordt, en zich in de welwillendheid zijner medeleden aanbeveelt.

Dr. Snellen van Vollenhoven deelt mede, dat hij een' brief van den Heer van Hasselt heeft ontvangen, waarin deze, tot zijne spijt door werkzaamheden in Utrecht teruggehouden, de groeten aan zijne medeleden verzoekt en den Conservator uitnoodigt, hem in het vervolg al die tijdschriften ter lezing te willen toezenden, waarin over Arachniden gehandeld wordt.

Dr. Rombouts geeft voor de verzameling een fraai exemplaar van *Ledra aurita* ten geschenke, door hem in zijn' tuin te Amsterdam gevangen.

De Heer Snellen heeft een brief gekregen van Julius Lederer te Weenen, waarin deze zich bereid verklaart, het door hem uitgegeven wordende *Wiener Entomologische Monatschrift* tegen het tijdschrift der Vereeniging te ruilen. Tot dien ruil wordt besloten, op voorwaarden nader door het Bestuur te bepalen.

De Heer Lodeesen geeft namens zijnen vriend Tengbergen te kennen, dat deze tot zijn leedwezen door ongesteldheid verhinderd is, om zich naar de vergadering te begeven en zich,

door zijnen ziekelijken toestand, genoodzaakt heeft gezien, zijn ontslag als ambtenaar bij de posterijen te vragen, zoodat hij verzoekt voortaan niet meer als zoodanig getituleerd te worden. Verder deelt de Heer Lodeesen mede, dat zijn vriend, dit jaar, *Pieris Crataegi* in menigte bij Nymegen had zien vliegen.

Op voorstel van den Conservator keurt de vergadering goed, voorloopig geene aankoopen van eenig belang voor de bibliotheek te doen, maar alleen de tijdschriften te completeren.

De Secretaris doet verslag van den staat der kas.

De ontvangsten over het afgeloopen jaar hebben bedragen. . . . . *f* 761,07⁵.

De uitgaven. . . . . » 231,91 .

Zoodat de rekening sluit met een batig slot van *f* 529,16⁵.

Waarbij evenwel moet worden opgemerkt, dat de rekening van den Heer Brill, groot *f* 317,— nog van dit saldo moet betaald worden; hetgeen tot dus ver niet heeft kunnen geschieden, omdat het geheele V^e deel van het Tijdschrift, waarop de rekening betrekking heeft, nog niet in 't licht is verschenen; terwijl evenmin de rekening van den Heer Sepp ad *f* 37,— is voldaan, omdat daarop voorkomen de complete jaargangen der loopende tijdschriften van dit jaar, waarvan verschillende afleveringen nog het licht moeten zien.

Nog deelt de Secretaris mede, dat de Heeren de Rooy van der Does en Brak, niettegenstaande herhaalde aanmaning, nalatig zijn gebleven in de betaling hunner contributie, en dus op grond van art. 39 der wet geacht moeten worden van het lidmaatschap te hebben afgezien.

De Heeren Lodeesen en Snellen worden benoemd, ingevolge art. 23 der wet, om de rekening en verantwoording van den Secretaris na te zien.

In de beraadslaging wordt gebragt het voorstel van het Bestuur, onder de punten van beschrijving opgenomen, en strekkende om in art. 35 voor »Julij of Augustus" in de plaats te stellen »een der

zomer-maanden" en in art. 42 voor »1° Julij" te lezen »1° Mei."

Met algemeene stemmen wordt tot de voorgestelde verandering besloten, zoodat art. 35 voortaan luiden zal:

Jaarlijks zal, in eene der zomermaanden, eene bijeenkomst der leden plaats hebben enz.

En art. 42.

Voorslagen tot het veranderen der wetten zullen den Secretaris voor 1° Mei schriftelijk worden medegedeeld enz.

Met 10 tegen 6 stemmen (een lid blijft buiten stemming) wordt besloten, om al de tot hiertoe plaats gehad hebbende wetsveranderingen op een afzonderlijk blad te laten drukken en te gelijk met het verslag aan de leden toe te zenden.

De Heer Dr. M. C. Verloren als Vice-President, volgens art. 13, aftredende, wordt met 11 van de 17 stemmen herkozen. De Heeren Lodeesen en Maitland kregen ieder 2 en de Heeren van der Wulp en Mr. Verloren ieder 1 stem.

Ter voldoening aan art. 55, draagt het Bestuur twee dubbeltallen voor, opdat uit ieder een lid worde gekozen voor de redactie van het tijdschrift.

Eerste dubbeltal: de Heeren Prof. J. van der Hoeven en Mr. H. W. de Graaf.

Tweede dubbeltal: de Heeren Dr. J. A. Herklots en Mr. J. H. Albarda.

Van de 17 uitgebragte stemmen erlangt

Prof. J. van der Hoeven . . . . 9.
Mr. H. W. de Graaf . . . . 8.
Dr. J. A. Herklots . . . . 11.
Mr. J. H. Albarda . . . . 6.

Zoodat de Heeren van der Hoeven en Herklots als leden der redactie van het tijdschrift herkozen zijn.

Met 10 stemmen wordt besloten, dat de negentiende algemeene vergadering zal gehouden worden te Leiden. Vier leden stemden voor Delft en drie voor Utrecht.

De leiding dier algemeene vergadering wordt door de leden opgedragen aan het lid Prof. J. van der Hoeven.

De Voorzitter gaat alsnu over tot het verkoopen van de in de bibliotheek voorhanden duplicaat-werken, vermeld in den oproepingsbrief ter vergadering.

De Heer Hartogh Heys van de Lier wordt als hoogste bieder kooper van

Stainton's Natural History of the Tineina, VI dn., voor *f* 34.—

Berliner Entomol. Zeitschr., Jahrg. I tot en met V, met Beiheft van den Jahrg. 1861, voor . . . . » 20.—

Entomol. Zeitung, herausgegeb. von dem Entom. Vereine zu Stettin, Jahrg. 1858 en 1859, voor. . . . » 4.—

Nadat de vergadering gedurende eenigen tijd geschorst was, wordt, na de heropening, door de Heeren Lodeesen en Snellen verklaard, dat zij de rekening en verantwoording van den Secretaris nagezien, met de bescheiden vergeleken, conform bevonden en goedgekeurd hadden. De Voorzitter brengt hen daarom den dank der vergadering toe.

Men gaat vervolgens over tot de wetenschappelijke mededeelingen.

De Heer Snellen van Vollenhoven liet eerst twee inlandsche voorwerpen van *Stenopteryx Hirundinis* L. bezigtigen en meldde daarbij, speciaal ten voordeele der Heeren Dipterologen dat hij meende spoedig in de gelegenheid te zullen zijn, die parasitische vliegen in menigte te verkrijgen, daar op 's Rijks museum tegenwoordig vele vogelnesten en daaronder die van *Cypselus apus* werden aangebragt, in welke nesten men de poppen van genoemde vliegen aantreft.

Ten andere vertoonde hij den leden het vreemde vrouwelijke voorwerp van *Cimbex variabilis* Klug, waarover reeds op eene vorige vergadering spraak was geweest. Dit voorwerp is, in plaats van bont gekleurd, geheel violet-zwart met oranje sprieten, zoo als de bekende kleur is van het mannetje van *Variabilis*, altijd volgens Dr. Klug, welk mannetje vroeger door Linnaeus en Fabricius als afzonderlijke soort, met den naam van *Femorata* bestempeld was. Het ter tafel gebragte voor-

werp, dat volgens de uitstekende legboor of zaag, stellig vrouwelijk was, had geene verdikte dijen; het kwam daarom den Spreker waarschijnlijk voor dat eenige naauw verwante species allen blaauwzwarte mannetjes zouden hebben, en daaronder twee of drie species bontgekleurde wijfjes, en eene soort wijfjes, volkomen gekleurd als het mannetje. De Heer Maitland meende dat hier hetzelfde plaats plaats zou grijpen wat men bij sommige vlinderssoorten, met name bij *Papilio Polytes* en *Pammon* ziet, dat namelijk het ♂ constant eene kleur heeft en de wijfjes in kleur verschillen. Spreker gaf de mogelijkheid daarvan toe, doch veronderstelde dat het bij dezen *Cimbex* toch wel niet het geval zou zijn en dat de eveneens gekleurde mannetjes, wanneer men die uit verschillende larven had opgekweekt, wel afwijkingen in vorm of punctuatie zouden opleveren.

Ten derde bragt Spreker ter tafel een cocon van de gewone Willigen-hout-rups (*Cossus ligniperda* L.) en zeide dat deze rups, gevonden door iemand, die niet wist dat hij gewoon was in hout intespinnen, in een fleschje met aarde bewaard was. Het dier, uit zijne gevangenis niet kunnende ontsnappen, maakte van den nood eene deugd, wijzigde zijn instinct en spon zich een cocon uit spinsel, aan de buitenzijde vermengd met aarde, doch dat aan de binnnenzijde geheel uit zijdeachtig vilt bestond. Spreker noemde dit een voorbeeld te meer tot de wijzigingen van het instinct, waarvan Prof. Harting in zijne »Bouwkunst der Dieren" er zoo velen vermeld had.

Daarna uitte zich Spreker in dezer voege:

»In het vorige jaar had een mijner kinderen een aantal Wapendrager-rupsen (*Pygaera Bucephala* L.) bij elkander aangetroffen, waarvan de meesten gelukkig verpopten en in de maand Mei gave vlinders leverden. Een dezer vlinders, een mannetje, had ik voor eenige dagen opgestoken op een stukje kurk voor mij staan, toen het openen en sluiten der kleppen aan zijn achterlijf mijne bijzondere attentie trok. Wanneer het achterlijf zich zoude openen, weken eerst verschillende bosjes haren of schubbetjes uit elkander, daarna twee of drie hoornplaatjes of

kleppen en eindelijk zag men in de geopende achterlijfsholte een mechanismus, dat zeer zonderling was en mij scheen uit te noodigen om den vorm en de structuur eenigzins nader te onderzoeken.

Ik begon met het dier met de loupe te beschouwen en daar het achterlijf weder tot rust gebragt was, troffen de sprieten meer bijzonder mijne aandacht. Het was mij, als zag ik uiterst kleine glazen plaatjes ter wederzijde aan de spriet gehecht. Nimmer had ik zoodanige sprieten bij eenigen vlinder meer gezien en het kwam mij zeer vreemd voor, dat ik, die reeds zoovele Bucephala's in handen gehad had, dien buitengewonen vorm nooit te voren had waargenomen, maar even vreemd scheen het mij toe, dat geen schrijver mijne aandacht daarop gevestigd had. Bij het naslaan van eenige werken zag ik ondertusschen, dat ik mij daarin zeer bedrogen had, en dat o. a. de naauwkeurige De Geer het kenmerkend maaksel dezer sprieten reeds voorlang beschreven heeft. Daar zijne platen evenwel niet tot de fraaisten behooren, dacht ik dat eene naauwkeuriger afteekening wel hare verdiensten kon hebben; en daar de Geer zijne voorwerpen alleen met de loupe had onderzocht, besloot ik de mijne met eene zwakke vergrooting door het microscoop te beschouwen.

Fig. 1 Pl. 2 stelt de spriet voor, door eene goede loupe gezien; wat men aan beide zijden der schaft waarneemt, schijnen glazen plaatjes te zijn; doch bij meerdere vergrooting blijkt het dat deze optische illusie door de plaatsing en de kleur van borstelachtige haren wordt te weeg gebragt.

Fig. 2 en 3, Pl. 2 stelt een gedeelte der spriet voor, gezien door een ongeveer 50-maal vergrootend microscoop-stelsel; 2 is de onder- en 3 de bovenzijde. Deze laatste schijnt glad, doch is met langwerpige schubbetjes bezet, die als dakpannen op elkander liggen, terwijl de onderzijde met half rondloopende knobbeltjes bezet is, op welke vrij lange, bruingouden borstelharen staan, wier toppen naar elkander toe gekeerd zijn. Het zijn deze haren, wier plaatsing en kleur het gezegde zinsbedrog ver-

oorzaken. Deze borstelharen zijn evenwel niet langs de geheele lengte van den spriet te zien. De geheele spriet bestaat uit 39 leedjes, van welke het elfde van de spits af het eerste is, waarop men de haren kan waarnemen; zij zijn daar echter nog klein, doch worden reeds op het 12[e] ietwat grooter en zoo vervolgens. Bij Fig. 4 Pl. 2 is de spits van de spriet afgebeeld; men ziet daar dat de bovenzijde met langwerpige schubbetjes bedekt is en telt aan de onderzijde vier met korte haartjes begroeide leedjes, van welke het tweede dubbel zoo groot is als de anderen; de overige leedjes van den spriet zijn allen regelmatig.

Bij vergelijking met de zeer na verwante soort *Bucephaloides* uit het zuidoosten van Europa is mij gebleken, dat de algemeene gedaante der mannelijke sprieten bij die soort volkomen dezelfde is, doch dat de haarbundeltjes bij *Bucephaloides* betrekkelijk ietwat langer zijn.

Nadat ik mij nu weder tot het achterlijf gewend had, zag ik dit eenige malen achter elkander gapen en zijne inwendige deelen bewegen, zonder dat hunne structuur mij duidelijk werd en ik besloot derhalve het achterlijf gedeeltelijk van zijne schubbetjes te ontdoen. Inmiddels kwam mij voor den geest dat de naam *Pygaera* eigenlijk vroeger aan de soorten, die tegenwoordig het geslacht *Clostera* uitmaken, geschonken is, ofschoon toen de wapendragers, dat is *Bucephala* en *Bucephaloides* daarbij gerekend werden. *Pygaera* toch is afgeleid van πυγη en αἴρω, *anus* en *ik ligt op.* Nu zitten de rustende mannetjes der soorten van het geslacht *Clostera* steeds met opgewipt en tusschen de vleugels uitstekend achterlijf, hetgeen de groote of eigenlijke wapendragers niet doen. Het ware dus beter geweest indien men de *Clostera*-soorten den naam van *Pygaera* had laten behouden. Wat *Clostera* beteekent, weet ik niet; κλωϛτηρ is weversspoel; in welke betrekking evenwel een weversspoel tot de genoemde vlinders staat, begrijp ik niet; ook zie ik niets in hunnen vorm, noch in de teekening der vleugels, dat op een' weversspoel wil gelijken.

Ik ontblootte het laatste lid van het achterlijf van zijne schub-

betjes. Fig. 5 Pl. 2 stelt het mannelijke achterlijf met schubbetjes bedekt aan de onder-, Fig. 6 aan de boven-zijde voor. Hetzelfde ziet men van de schubbetjes ontdaan, bij Fig. 7 aan de onder-, bij Fig. 8 aan de bovenzijde. De schubbetjes aan de onderzijde (verg. Fig. 9) waren allen zeer langwerpig, met twee, drie of zelfs vier scherpe punten en vooral met bijzonder lange steelen. Die van de bovenzijde daarentegen waren van zeer verschillende gedaante; er waren er gelijk aan de zoo even beschrevenen, doch ook breede, platte, meer gelijk aan vleugelschubbetjes en zelfs waren er ook bij, die eenvoudig aan de bovenzijde verdikte haren schenen te zijn. Bij Fig. 10 op Pl. 3 ziet men drie verschillende vormen van die schubben voorgesteld.

Nadat ook de huidbekleeding, op welke de schubbetjes ingeplánt hadden gezeten, weggenomen was, vertoonde zich de laatste ring van het abdomen van boven gezien als Fig. 11 en op zijde gezien als Fig. 12 op Plaat 2. Men ziet bij beiden een lichtbruin, eenigzins driehoekig en tevens haakvormig gebogen hoornachtig stuk *a*, en daaronder, tevens op zijde, twee aan den buitenkant lichtbruine, overigens vuilwitte, gebogene hoornachtige deelen *b*, welke als met scharnieren onder tegen *a* sluiten en van elkander, als mede van de spits van *a* afwijken kunnen. Raken zij elkander en *a* aan, zoo is het achterlijf gesloten; zijn zij van elkander en tevens van de bovenplaat *a* verwijderd, dan gaapt het achterlijf. De naar beneden gebogen spits van de bovenste hoornplaat is aan de onderzijde met stijve borsteltjes bezet. Deze drie deelen gaven mij, als zij bijna gesloten waren, eenigzins den indruk als ware het in het klein een namaak van het geraamte van een walvischkop (*Balaena mysticetus*).

Om *b* nu duidelijker te doen onderscheiden, heb ik een dier deelen bij Fig. 13 Pl. 2 nog afzonderlijk voorgesteld.

In de ruimte, gevormd door de bovenplaat en de beide onderribben, zag men twee mede bewegelijke, donkerrood-bruine deelen en daartusschen een' uiterst bewegelijken witten penis.

Een der bedoelde inwendige hoornachtige deelen is bij Fig. 14 afzonderlijk van ter zijde gezien voorgesteld; daar zij echter een' zeer bijzonderen vorm hadden, sterk ingekeept, getand en zeer vreemd gebogen waren, zoo heb ik die deelen driemaal in verband met de bovenplaat in versehillende rigtingen afgebeeld. Fig. 15 stelt de deelen scheef van onderen gezien voor, zoodat men tegen de onderzijde van *a* aanziet, waarbij natuurlijk de platen *b* geamoveerd zijn. In die figuur zijn *c c* de beide bedoelde roodbruine deelen en is *p* de penis. Fig. 16 stelt hetzelfde geheel van ter zijde gezien voor, nagenoeg in dezelfde rigting als Fig. 12 geteekend is, en Fig. 17 stelt dezelfde deelen voor, genomen in de rigting van de as van den mastdarm. Men ziet daarbij *c c* eenigzins in het verkort.

Ik stelde er nu eenig belang in om te weten of andere schrijvers de uitwendige mannelijke organen van verwante soorten overeenkomstig hadden gevonden aan 't geen door mij was waargenomen. Tot mijne verwondering vond ik bij Burmeister, in zijn *Handbuch der Entomologie*, Deel I, slechts de mannelijke uitwendige geslachtsdeelen van *Deilephila Euphorbiae* beschreven en afgebeeld. Deze oogst was zeer karig in vergelijking van 't geen ik verwachtte. Ook kwamen die organen en hulporganen in zamenstelling geenszins overeen met hetgeen ik bij *Bucephala* gezien had.

(Spreker gaf daarop in het Hollandsch de beschrijving van Burmeister weder, lichtte dit met copiën van des Schrijvers plaat toe en toonde het groote verschil tusschen dezelfde organen bij *Euphorbiae* en *Bucephala* aan. Wij zullen dit hier niet herhalen, daar ieder onzer lezers het *Handbuch der Ent.* Th. I, p. 232 en Tab. 13, f. 28—31 slechts behoeft op te slaan. Spreker vervolgde aldus:)

Ik nam daarop Lacordaire's *Introduction à l'Entomologie* bij de hand, meenende daar nadere verwanten van *Bucephala* beschreven te zullen vinden, doch zag mij zeer te leur gesteld. Ik vond aldaar niets dan eene vertaling van Burmeister met citaat.

Vervolgens sloeg ik op: *Recherches sur l'anatomie et les métamorphoses de différentes espèces d'Insectes par* Pierre Lyonet, en speciaal de anatomie van den *Cossus Ligniperda* en vond aldaar ten minste iets analoogs. Fig. 7, Fig. 9 en Fig. 12 op Plaat 52 met hunne beschrijving hebben betrekking tot de mannelijke organen van voortteling en toonen veel overeenkomst aan, met hetgeen door mij is waargenomen.

[Spreker ging dit in bijzonderheden na, die wij in dit verslag niet kunnen herhalen.]

Het is mij niet bekend dat er van deze organen bij de vlinders in andere werken beschrijvingen voorkomen, of dat daarover afzonderlijke brochures geschreven zouden zijn. Indien er werkelijk geene andere bestaan, dan is zeker dat anatomische veld nog onafzienbaar, de oogst groot en de maaijers gering in aantal.

Nog eene derde bijzonderheid trok bij de vlinders van den wapendrager mijne aandacht tot zich, het was de zonderlinge ligging der schubbetjes op de bovenvleugels. Men weet dat bij schier alle vlinders de plaatsing der schubbetjes op de vleugels nagenoeg, zoo niet geheel regelmatig schijnt te zijn; daarentegen zag ik hier een zeer groot zilverglanzig, hier en daar met bruin doorwerkt veld, waar de schubbetjes alleronregelmatigst schijnen te liggen en aan de vleugelspits eene okerbruine vlek, bij welke de schubbetjes vooreerst veel kleiner zijn en ten andere regelmatig liggen. Ik beschouwde een' vleugel onder het microscoop en vond in het gedeelte dat zilverglanzend was, de schubbetjes met eene onregelmatigheid door een geworpen, die mij verbaasde. Ik had moeite om mijne oogen te gelooven en vergeleek drie of vier voorwerpen om mij te overtuigen, dat dit aan de soort eigen was. Ik vond namelijk, dat de schubbetjes van het grootste gedeelte van den vleugel, het zilverglanzige, zeer groot en grof waren en op eene zoo verwarde en onregelmatige wijze, als bij Fig. 18 Pl. 3 is voorgesteld, terwijl die van de roestkleurige plek veel fijner waren en zoo regelmatig geschikt, als bij Fig. 19 op Pl. 3.

Pyg[illegible] [illegible]ceplala. L.

Ik nam daarop eerst eenige schubbetjes van het roestkleurige gedeelte af, bragt die onder sterke vergrooting en bevond dat zij langwerpig waren, 4 of 5 uitstekende tipjes hadden aan het boveneinde en in het algemeen de gedaante, die aan de gewone vleugelschubbetjes der nachtvlinders eigen is. Vervolgens nam ik ook eenige schubbetjes van het zilverglanzend gedeelte en vond dat zij bijzonder breed en spatelvormig waren en aan den voorrand of niet of naauwelijks van inkeepingen of golfjes voorzien, zoodat zij geene gelijkenis hadden op de gewone nachtvlinderschubbetjes.

De eersten of roestkleurigen heb ik bij Fig. 20 Pl. 3 afgebeeld; deze waren verschillend van lengte, ofschoon de breedte nagenoeg dezelfde was. De lengte van *a* bedroeg 0,423 mm., de breedte 0,0658 mm., terwijl de lengte van *b* 0,3055 mm. bedroeg, en de breedte 0,0752 mm. Die van het zilverglanzig gedeelte ziet men bij Fig. 21 Pl. 3 voorgesteld; de lengte van beiden was 0,47 mm., de grootste breedte was 0,2867 mm.

Op 's Rijks museum heb ik vervolgens de drie aldaar aanwezige soorten van *Pygaera* met betrekking tot deze onregelmatigheid der schubben vergeleken en gevonden dat het verschil tusschen de schubben op het vleugelveld en aan de spits het grootst was bij *Bucephala*, het minst bij *Bucephaloides* en het midden tusschen deze beiden houdende bij *Albifrons* deH., eene soort uit Java.

Van dit verschil der schubbetjes in dit vlindergeslacht vond ik bij geen schrijver melding gemaakt; wel is het bekend dat bij sommige dagvlinders van het geslacht *Callidryas*, b. v. de oranje *Cypris* en de gele *Trite*, tweederlei schubbetjes op den vleugel voorkomen, en dat de lijn tusschen beide zeer duidelijk herkenbaar is en vlak achter de discoidaal-cel dwars over den vleugel loopt. Ook heeft Bernard Descamps (zie zijne *Recherches microscopiques sur l'organisation des ailes des Lépidoptères* in de *Annales des Sciences naturelles* voor Februarij 1835) bijzondere schubbetjes in de voorvleugels der mannetjes van de geslachten *Pieris*, *Satyrus*, *Argynnis* en

Polyommatus gevonden, die hij *Plumulae* noemde, doch hunne gedaante en plaatsing is geheel anders, dan zij is bij de schubbetjes van *Pygaera.* De *Plumulae* zijn namelijk zeer lang en smal, dragen een witten zoom en aan de spits een kuifje van vederachtige of franjeachtige deeltjes.

Ziedaar, M. H. wat ik voor merkwaardigs aan het wapendrager-mannetje gezien heb."

De Heer N. H. de Graaf doet nog eenige mededeelingen betrekkelijk de Zijdeteelt. Hem was toevallig in handen gekomen de Fransche vertaling van een oorspronkelijk werk met platen, in Japan uitgegeven, waarin de schrijver zich voorstelt de ervaring van veertig eeuwen, omtrent de teelt van zijde en moerbezienboomen, dienstbaar te maken aan de kennis zijner landgenooten.

Dit werk geeft een uitgebreid overzigt van alles, wat betrekking heeft op de cultuur der verschillende soorten van moerbezienboomen, het plukken der bladeren voor voedsel, de opkweking der zijdewormen, het afhaspelen der cocons, bewaren der eijeren, apprêteeren en verpakken der gewonnen zijde enz.; alles opgehelderd door 50 platen van Japansche teekening. Jammer, dat daaraan ontbreekt de wetenschappelijke beschrijving en afbeelding van ei, rups, cocon en vlinder, waardoor de beantwoording der vraag onzeker blijft, welke *soort* van zijdeworm de belangrijkste productie aldáár voor den handel oplevert.

In de voorrede deelt de Schrijver de nomenclatuur mede van eenige soorten van zijdewormen in China en Japan voorkomende, curieus genoeg om met den titel van het werk, hier te worden medegedeeld. Velerlei bijzonderheden komen daarin voor, moeijelijk overéén te brengen met de tegenwoordige hoogte der wetenschap, terwijl de ervaring van duizende jaren, door den schrijver ingeroepen, aanleiding moet geven om voorzigtig te zijn met critiek bij onze beperkte kennis van dit belangrijk onderdeel der Entomologie.

De vergadering geeft hare toestemming om een exemplaar van genoemd werk aan te koopen voor de bibliotheek der Vereeniging.

Spreker doet vervolgens rondgaan een fraai assortiment strengen Japansche zijde, welwillend afgestaan door de Nederlandsche Handel-maatschappij, waaronder vooral de aandacht trekt, de zijde der Jama-Maï, als een zeer kostbaar product, dat uitsluitend ten behoeve der hoogste standen in Japan gebruikt wordt en alzoo niet in den handel voorkomt.

De Directie der genoemde Maatschappij geeft zich veel moeite, om hare uitgebreide relatien dienstbaar te maken aan de uitbreiding onzer kennis van zijde-soorten, zoodat wij daarvan nog zeer belangrijke resultaten mogen verwachten. Door hare tusschenkomst weten wij nu reeds, dat de *Ailanthus glandulosa* in Japan *niet* voorkomt, dat men er wel Ricinusboomen heeft, doch ze niet voor de zijdeteelt gebruikt, terwijl de Jama-Maï-rups, levende op alle soorten van eikenboomen, in de vrije natuur gekweekt, eene zijde geeft, die in Japan met hoogen prijs betaald wordt; volgens de verzekering der Japanners verliest deze zijde de eigenschap, om, geverwd wordende, kleur aan te nemen, wanneer ze gesponnen is door rupsen, die men in domesticiteit heeft opgekweekt.

Eindelijk deelt Spreker nog mede, dat het koude en regenachtige weder der afgeloopen maand Junij, zeer ongunstig heeft gewerkt op de bij vernieuwing ondernomen opkweeking der rupsen van *S. Cynthia.*

Wij laten hier volgen den titel van het werk en de optelling der soorten, waarvan Spreker hierboven melding heeft gemaakt:

Yo-san-fi-rok, l'art d'élever les vers à soie au Japon, par Ouekaki-Morikouni, annoté et publié par Matthieu Bonafous; ouvrage traduit du texte Japonais par le docteur J. Hoffmann à Leyde, Paris 1848.

Espèces diverses de vers à soie et leur nomenclature.

A. *En Chine.*

Dans le livre Yong-kia-ki, il est dit:

Dans l'arrondissement de Yong-kia, il existe huit espèces de vers à soie :

1. Hâng-tchîn-tsân, c'est à dire le ver précieux *hâng*. Il forme son cocon dans le troisième mois (Avril). Les papillons sortent de très-bonne heure ; et, des oeufs qu'ils ont pondus, sortent, sept jours après, les larves ou vermisseaux.

2. Tché-tsân, le ver à soie du mûrier sauvage *Tché* que les Japonais nomment *Yama-kouva* ou *tsoumi*. Il forme son cocon au commencement du quatrième mois (Mai).

3. Hâng-tsân, le ver à soie surnommé *hâng*. Il fait son cocon au commencement du quatrième mois (Mai).

4. Aï-tchîn-tsân, le ver à soie précieux surnommé *mignon*. Il tisse son cocon dans le cinquième mois (Juin). Celui-ci provient des oeufs produits par l'espèce mentionnée sous le n°. 1. Pour retarder l'éclosion des vers, on dépose le papier garni de graines dans un vase qu'on recouvre de papier de manière que l'eau n'y pénètre pas, et on place le tout dans de l'eau fraiche. Les vers provenant des oeufs des papillons sortis des cocons de l'espèce Aï-tchîn-tsân se nomment Aï-tsân.

5. Aï-tsân, le ver à soie mignon. Il forme son cocon vers la fin du sixième mois (Juillet). C'est le ver surnommé au Japon *nakko* (enfant de l'été).

6. Hân-tchîn-tsân, c'est-à-dire le ver à soie froid et précieux. qui forme son cocon vers la fin du septième mois (Août).

7. Ssé-tchou-tsân, c'est-à-dire vers qui proviennent d'une quatrième ponte. Ils forment leur cocon dans le neuvième mois (Octobre).

8. Hân-tsân, le ver à soie froid. Il construit son cocon dans le dixième mois (Novembre).

Dans le livre Tsa-où-hîng-chou, on lit:

Aujourd'hui l'on distingue les espèces suivantes :

1. Le ver à soie qui subit trois sommeils et ne nait qu'une fois par an.

2. Le ver qui éprouve quatre sommeils et qui nait deux fois.

3. Le ver à soie à tête blanche.

4. Le ver appelé Hie-chi-tsân.

5. Tsou-tsân, le ver à soie du pays de *Tsou.*

6. He-tsân, le ver à soie noir.

7. Hoeï-eul-tsân, le ver à soie nommé l'enfant cendré.

8. Tsieôu-mòu-tsân, le ver né d'une mère d'automne.

9. Tsieôu-tchong-tsân, le ver du milieu de l'automne.

10. Lao-tsieou-eul-tsân, le ver à soie nommé le vieil enfant de l'automne.

11. Tsieou-wei-lao-hiài-tsân, le vieux ver à soie *hiai*, de la fin de l'automne.

12. Kin-eul-tsân, le ver à soie surnommé l'enfant au drap d'or.

Parmi les vers à soie, il existe des espèces de différentes grosseurs; on nourrit les plus gros de feuilles de mûrier du du pays de *King* et de *Lou*, et les autres de celles de mûrier à feuilles minces.

Dans l'ouvrage Tòu-yang-piĕn, il est dit:

Le royaume de *Mi-li* envoya en tribut des fils de soie couleur d'or verdâtre [1]). Dans ce pays, il existe des mûriers dont les branches, rampant le long du sol, couvrent une étendue de 50 à 100 pieds [2]). Sur les branches de ces arbres vivent des vers qui ont une longueur de $^4/_{10}$ de pied; il sont couleur jaune d'or et produisent un fil verdâtre, qu'ils attachent successivement à des intervalles d'un pied. On dit que ces fils peuvent gagner une longueur de 10 pieds, au moyen de l'étirage.

Nous lisons dans l'Encyclopédie japonaise, *Wa kan san saï dsou é*, ce qui suit:

---

1) Cette variété à cocon vert ou céladon est connue en Europe depuis trois ou quatre siècles. On lit dans le poëme de Lazzarelli, intitulé Bombyx, publié avant l'an 1500, que les cocons à soie verte étaient les plus estimés:

»Sunt qui album, sunt qui croceum, sunt quique rubentem,
Subviridem quidam contextunt stamine telam:
Subviridis color ante alios laudatur in illis."

Cette coloration n'est point solide.

2) Le pied chinois (tchih) est divisé en 10 pouces (tsoun) et en 100 lignes (fênn) = 319 millimètres.

Il existe en Chine, dans les monts *Yin-chan* et Ngô-meî (province de *Sse-tchouen*), un ver à soie qu'on trouve dans les neiges perpétuelles de ces régions, c'est pourquoi il se nomme *Sioue-tsân*, ver de la neige. Ce ver atteint la grandeur d'un concombre [1]).

Il existe aussi, dans les monts *Youên-kiao*, un ver à soie d'eau nommé *Chouì-tsân.* Ce ver atteint une longueur de $^6/_{10}$ de pied et au délà; il est noir, couvert d'écailles et porte des cornes (tubercules). Lorsqu'il se trouve couvert de neige ou de gelée blanche, il forme un cocon qui atteint la longueur d'un pied. De ces fils à plusieurs couleurs, on fabrique des étoffes de soie façonnées. Ces étoffes ne se mouillent pas à l'eau et ne se consument pas au feu. Du temps de Yao (d'après les astronomes Chinois, 2357 avant J. C.) des étrangers arrivés par mer en apportèrent à titre de cadeaux. Elles sont légères, chaudes, douces et unies.

On trouve enfin parmi les cailloux des rivières un ver nommé *Chi-tsân*, ver à soie des pierres; il s'entoure de fils de soie, dont il fait son cocon, long d'environ $^1/_{10}$ de pied et en forme de fuseau. Ces cocons sont couleur de la vase et leurs hôtes prennent des ailes au printemps ou en été, et rasent la surface de l'eau pendant la nuit.

Les vers d'été ou vers tardifs, formant une deuxième génération qui produit une seconde récolte de soie, sont connus sous différentes dénominations.

B. *Au Japon.*

Au Japon, on n'élève aujourd'hui que les vers qui produisent des cocons blancs. Ils s'endorment et se réveillent quatre fois, et forment leur cocon après une période de trente sept ou

---

1) L'auteur de l'Encyclopédie Japonaise a extrait ce passage de l'Histoire naturelle chinoise, *Pèn tsao kang mo.*

trente huit jours, tout au plus quarante. Ces vers portent au cou un signe en forme de parenthèse ( ).

Il existe aussi des vers à soie à taches noires, ainsi qu'une autre espèce nommé *Kin-ko* (enfants d'or), à cause des cocons jaunes qu'ils forment.

Je termine par l'observation que, quel que soit le nombre des variétés du ver à soie, qui existe dans ce pays-ci et à l'étranger, il n'en est aucune qui mérite la préférence sur les vers à soie à cocons blancs, espèce qu'on cultive exclusivement aujourd'hui [1]).

Deze voorlezing werd met aandacht aangehoord; enkele volzinnen daarvan hadden het voorregt de toehoorders in vrolijken luim te brengen.

Inmiddels waren de Heeren G. M. de Graaf en van Bemmelen de vergadering binnen gekomen.

Naar aanleiding van hetgeen door den Heer N. H. de Graaf gesproken is, deelt de Heer ter Meer een en ander mede betreffende *Bombyx Jama-Maï*, ontleend aan eene brochure, die hij, over dit onderwerp, van den Heer Guérin de Méneville ontvangen had.

Dr. Verloren merkt op, dat bij hem de jonge rupsen van *Bomb. Cynthia* de nootenboom-bladeren boven het Ailanthusblad verkozen hadden en zich daarmede tot heden bleven voeden, zonder dat daaruit nadeelige gevolgen voor hare ontwikkeling schenen te ontstaan.

Deze waarneming geeft den Heer ter Meer aanleiding om te

---

1) Il existe au sud du Japon, sous les 30° 6′ 30″ lat. bor. et 3° 50′ 30″ long. orient. de *Miyako*, une île nommée Fatsi-syô; l'Encyclopédie japonaise rapporte qu'il y a, dans cette île, des cocons sauvages qu'on nomme Yamamayou, ou cocons des montagnes, dont on fait une sorte d'étoffe extrêmement forte, qui ne change jamais de couleur, mais que l'on ne peut pas teindre. C'est la soierie connue sous le nom de *Fatsi sijô-kinou*, qui fait partie des revenus du gouvernement et n'entre pas dans le commerce: elle est considérée comme une étoffe très rare dont on fait des contrefaçons à Miyako.

zeggen, dat bij hem de Cynthia-rupjes in der tijd aan de vlier- boven de Ailanthus-bladeren de voorkeur hadden gegeven doch kort daarna gestorven waren, zoodat hij de gevolgtrekking maakt, dat men uit de ervaring van den Heer Verloren nog niet kan besluiten dat men *B. Cynthia* met het blad van den nootenboom zal kunnen groot brengen; laatstgenoemd lid geeft toe dat zijne rupsen nog verre van volwassen zijn.

De Heer Maitland vertoont een stuk eikenhout, afkomstig van eene oude kerkbank, uit Amsterdam, die er uitwendig goed uitzag, doch bij het gebruik eensklaps brak. Het stuk hout was in alle rigtingen doorboord.

De Heer Snellen van Vollenhoven zegt, dat op 's Rijks Museum een stuk spiegellijst van lindenhout voorhanden is, op gelijke wijze doorboord door *Anobium striatum*, terwijl de kerkebank waarschijnlijk door *Anobium tessellatum* zal vernield zijn, omdat deze laatstgenoemde in eikenhout leeft.

Het gesprokene geeft Dr. Verloren gelegenheid om eenige opmerkingen te maken over het voedsel, hetwelk dieren in stikstofvrije stof schijnen te vinden.

Dientengevolge komt de waarneming weder ter sprake, in der tijd door den Heer Backer Sr. medegedeeld, dat de larven van *Galleria mellonella* L. in den tijd van een jaar, 50 ponden was, die zich in een gesloten kist bevonden, hadden verteerd, zoodat in de plaats van was alleen rupsenspinsel enz. gevonden werd.

Vervolgens laat de Heer Maitland ter bezigtiging rondgaan eene hem onbekende inlandsche Crustacee (waarschijnlijk eene Pilumnus-soort), die hij 9 à 10 weken in duinwater in het leven had behouden.

Genoemde Spreker eindigt met aan de vergadering te laten zien eenige teekeningen van Arachniden, door J. van Haastert vervaardigd, die hij had medegebragt, in de hoop, dat hij den Heer van Hasselt, wien hij vroeger over die teekeningen gesproken had, op de vergadering zou ontmoeten. Intusschen deed het den leden veel genoegen, dat de Heer Maitland van de verhindering van onzen kundigen Arachnoloog vooraf geene kennis

had gedragen, omdat zij dan welligt niet in de gelegenheid zouden zijn gesteld om de fraaije en naauwkeurige teekeningen van van Haastert te beschouwen.

De Heer van Bemmelen maakt opmerkzaam op een stuk van Dr. Hagen, over het trekken van insecten, voorkomende in de Entomol. Zeitung van Stettin, 1861. Hij spreekt over dat stuk met het oog op zijne eigene waarnemingen, oppert eenige bedenkingen tegen het resultaat, waartoe de Schrijver gekomen is, en eindigt met het onderwerp in de voortdurende aandacht zijner medeleden aan te bevelen.

De Heer Backer Sr. vertoont het interessante spinsel van *Bizone Puella* Drury, van Java, en geeft vervolgens te kennen, dat hij door belangrijke bestellingen, van buiten 's lands ontvangen, het laten maken van turf-platen wederom heeft opgevat en dus in staat is op bestelling zoodanige platen te leveren, als waarvan hij monsters heeft medegebragt.

De Heer Snellen heeft een viertal voor onze Fauna nieuwe Macro-lepidoptera medetedeelen, die hij zelf bestemd heeft en opgeeft in de volgorde, waarin zij op de lijst in de Bouwstoffen moeten geplaatst worden, te weten:

N°. 55 *b*. *Satyrus Arcania* L. — Ochs. I. 1. 317; IV. 24. In de omstreken van Nymegen, door de Heeren Backer gevangen.

» 315 *a*. *Orthosia suspecta* Hb. 633 ♀. — Guenée Noct. I. 360. — Heinemann Schmett. Deutschl. und der Schweiz. I. 330. — *Congener* Treits. V. I. 106.
Het ♂ bij Zwolle door den Heer Schoonhoven in Augustus gevangen en het ♀ door Dr. van Medenbach de Rooy bij Nykerk.

» 438 *a*. *Eupisteria brunneata* Thbg. — Wood 451 ♂. — *Pinetaria* Treits. VI. 1. 265.
Het ♂ in het begin van Junij 1849 bij Ede en het ♀ in Julij 1853 op dezelfde plaats door den Heer Lodeesen

N°. 502 *b*. *Eupithecia tripunctaria* H. S. III. fig. 461 en VI. p. 77 en 137. — Heinemann I. p. 810. — Guenée, Noct. II. 515. — *Pimpinellata* Guenée II. p. 325 (type en var.), niet *Pimpinellata* Hb. Treits. HS. Heinemann.

Vliegt in April en Mei en dan weder in Julij bij Rotterdam. De rups leeft op de bloemen van eene wit bloeijende schermplant met groote bladeren.

De Heer Backer Jr. laat eene doos met door hem verzamelde inlandsche vlinders ter bezigtiging rondgaan en eene tweede doos, waarin hij de verschillende sexen van *Apis mellifica* bij elkander heeft gestoken, benevens de verschillende cellen waarin deze dieren zijn opgekweekt, terwijl hij op een en ander, dat hem der moeite waard voorkomt, de aandacht vestigt.

De Heer Kinker vertoont fraaije exemplaren van eenige minder gewone inlandsche vlinders en afwijkingen daarvan.

De Heer Grebner heeft in Mei l.l., bij Amsterdam, op een kruisbessen-struik, 32 meest volwassen rupsen van *Zerene grossulariata* verzameld, die hij verder met bladeren van denzelfden struik had gevoed, ofschoon hij ze eens. bij gebrek aan beter, wijngaardbladeren had gegeven, zonder evenwel te hebben opgemerkt, dat zij daarvan merkbaar genuttigd hadden.

Van deze rupsen zijn 27 verpopt en sedert 11 Junij l.l. als vlinders uitgekomen, onder welken 14 tamelijk veel van den type afwijken.

Spr. heeft 8 dezer varieteiten met een paar exemplaren van den type medegebragt en bij vergelijking is het in 't oog vallend, dat vooral bij de ♀♀ het zwart op de bovenvleugels in veel grooter overvloed voorhanden is, dan men bij den type pleegt op te merken.

Het is Spreker niet gelukt de reden op te sporen, waaraan deze varieteiten haar ontstaan te danken hebben, daar de rupsen, zoo als gezegd is, niet merkbaar van den wijngaard gegeten

hadden, terwijl poppen, bij de bessenstruik verzameld, nog geene afwijkingen hadden opgeleverd.

Dr. Rombouts heeft ter bezigtiging medegebragt eene meesterlijk gelukte photographie van *Acrocinus longimanus*, door ons medelid van Campen vervaardigd.

De Heer van der Wulp zegt ongeveer het volgende:

Hierbij ter bezigtiging eene doos met Tachina's uit mijne collectie. — Zij bevat ongeveer een honderdtal inlandsche soorten. 't Zal wel onnoodig zijn te herinneren, dat de Tachinarien vliegen zijn, die in larventoestand parasitisch in het ligchaam van rupsen en andere insectenlarven leven, en zich voeden met de daar aanwezige vetdeelen, zonder de levensorganen aan te tasten.

Over 't algemeen mogen deze voorwerpen niet het behagelijke uiterlijk hebben van de vlinders, ten wier koste zij zich ontwikkelen, juist deze hunne wijze van bestaan verdient ten hoogste onze belangstelling.

De Tachinarien behooren tot de slechtst gekende familien onder de tweevleugeligen; hunne studie is daarom moeijelijk, en zeer lang zijn de meeste soorten, die ik bezit, onbestemd moeten blijven. — Door Meigen zijn wel tusschen de 3 en 400 Europesche soorten beschreven, meest allen in een enkel geslacht, *Tachina*, zamengevat. Later zijn daarin, vooral door Macquart en Robineau-Desvoidy vele generieke verdeelingen aangebragt, die het overzigt gemakkelijker hebben gemaakt; maar door het beschrijven van verbazend vele nieuwe soorten, waarvan een groot getal niets dan synonymen van Meigensche soorten zijn, en door de oppervlakkigheid van hunne beschrijvingen hebben zij op vele punten verwarring en onzekerheid gesticht.

Van veel waarde voor de kennis der Tachinarien is het onlangs verschenen werk van Schiner (*Fauna austriaca, diptera*), en het is uit dat werk, dat ik een aantal soorten heb kunnen bestemmen, die te voren mij een onoplosbaar raadsel schenen.

Het zijn veelal de gemeenste vlinders, die door Tachina's worden vernield; de laatsten mogen dus wel als zeer nuttige insecten worden beschouwd.

De parasiet is niet aan eene bepaalde vlindersoort verbonden. Sommige Tachina-soorten zijn uit zeer verschillende vlinders verkregen, b. v.: *Phorocera concinnata* is als parasiet bekend van meer dan 10 zeer onderscheidene vlindersoorten, waaronder 3 soorten van *Pieris*, een *Vanessa*, een *Sphinx* en verschillende *Bombyciden.*

Omgekeerd wordt dezelfde rupsensoort, vooral wanneer zij menigvuldig is, dikwerf door onderscheidene soorten van Tachina aangetast.

't Zijn niet uitsluitend de vlinders, die door de maden der Tachinarien worden vernield. Dikwerf zijn ook uit de larven van insecten uit andere orden deze vliegen verkregen, en zelfs heeft men ze, hoewel zelden, zien voortkomen uit het lijf van volkomen insecten. De geslachten *Metopia* en *Miltogramma* o. a. leven parasitisch in de larven van onderscheidene *Hymenoptera;* de maden van *Gonia fasciata* zijn door Wahlberg in de nesten van *Bombus terrestris* en *Megilla retusa* gevonden; die van *Frontina pacta* door van Winthem en Boie in het lijf van meer dan eene soort van *Carabus; Exorista vulgaris* Fall. werd door von Roser uit *Procrustes coriaceus* verkregen. Volgens Boheman zouden de poppen van *Thryptocera setipennis* zelfs in 't ligchaam van den gewonen oorworm zijn gevonden.

Ik zou deze voorbeelden nog kunnen vermeerderen, maar wil mij liever bepalen tot het meedeelen van eenige soorten, wier ontwikkeling hier te lande is nagegaan, en welke op het bijgaande lijstje zijn vermeld.

Daaronder bevinden zich o. a. twee soorten van *Degeeria*, van welk geslacht tot dus ver niets van de ontwikkeling bekend was. Zij werden door van Vollenhoven en Wttewaall uit verschillende bastaardrupsen verkregen.

Evenmin was tot dusver iets bekend omtrent de metamor-

phose van het geslacht *Medoria*, waarvan eene soort (*M. pullula* Zett.) volgens de waarneming van Dr. Wttewaall uit een' bladkever (*Plagiodera Armoraciae*) voortkomt.

Ik heb omtrent dat lijstje nog op te merken, dat de laatste soort daarop vermeld, geen *Tachina* is, maar eene *Sarcophaga* (*S. affinis* Fall.), welke uit *Liparis dispar* is verkregen, almede door onzen ijverigen Dr. Wttewaall. Deze wijze van ontwikkeling is voor die soort zeer bevreemdend, omdat zij afwijkt van de levenswijze der overige soorten dezer familie, wier maden op rottende dierlijke zelfstandigheden leven.

Ten slotte doe ik een beroep op de HH. Lepidopterologen, ten einde hun aan te bevelen, om, als uit de rupsen, die door hen opgekweekt worden, *vliegen* voortkomen in plaats van de *vlinders* die ze verwachten, vooral ook die *vliegen* op te steken, en ze mij te zenden, met opgave der rupsensoort, waaruit ze zijn voortgekomen.

TACHINA-SOORTEN,

HIER TE LANDE VERKREGEN UIT RUPSEN EN ANDERE INSECTENLARVEN.

Micropalpus haemorrhoidalis Fall. uit	Liparis Salicis (v. Eyndh.).
Plagia trepida Meig. . . . . »	Anarta Myrtilli (v. Eyndh.).
» ruralis Fall. . . . . »	Plusia gamma (Wtt. en van Eyndh.).
Nemoraea glabrata Meig. . . . . »	Trachea piniperda (Verl. en v. V., ten tijde der verwoestingen door de dennenrups aangerigt).
» maculosa Meig. . . . . »	Plusia gamma (Wtt.). Botys urticalis (de Gavere).
Exorista vulgaris Fall. . . . . . . »	Orgyia pudibunda (v. d W.). Pyralis margaritalis (v. Eyndh.).
» Lucorum Meig. . . . . »	Bomb. neustria of monacha (de Gr.).
» fimbriata Meig. . . . . »	Leucania pallens (Wtt.)
Tachina tibialis Fall. . . . . . . »	Vanessa Urticae (v. Eyndh.).
» nigripes Fall. . . . . . »	Leucania pallens (Wtt.)
» vidua Meig. . . . . . . »	Bomb. Trifolii (v. V.) Orgyia antiqua (de Gr.).

Phorocera concinnata Meig. . . . »	Pieris Brassicae (de Gr., Six en v. d. W.). » Rapae (Wtt.). » Napi (id.). Bomb. bucephala (id.). » lubricipeda (de Gr.).	
Thryptocera crassicornis Meig. . »	een Tortrix op Myrica gale (v. Eynd.).	
Degeeria fascinans Meig. . . . . »	Nematus. . . . . . (Wtt.) » Erichsonii (v. V.)	N. b. Tot dusver was van de ontwikkeling van 't gesl. *Degeeria* niets bekend.
» parallela Meig. . . . . »	Nematus. . . . . . (Wtt.) Cladius viminalis (v. V.)	
Medoria pullula Zett. . . . . . . »	Plagiodera Armoraciae (Wtt.)	Id. van 't geslacht *Medoria*.
Sarcophaga affinis Fall. . . . . . »	Liparis dispar (Wtt.).	

Deze soort, ofschoon geen *Tachina*, heb ik hier vermeld, omdat de Sarcophaga's in larvenstaat van rottende dierlijke stoffen leven, en het dus zeer vreemd is, dat deze soort als parasiet van eene rups is voortgekomen.

Mr. H. W. de Graaf leest een' brief voor van Prof. Cl. Mulder, waarin deze aan zijne medeleden te kennen geeft, dat hij, indien hij op de vergadering had kunnen komen, eenige opmerkingen zou hebben medegedeeld over de gedaantewisseling van *Mormolyce phyllodes* Hagenb. opgehelderd door voorwerpen en teekeningen. Door de onvermoeide pogingen van den Heer S. Binnendijk, hortulanus op Buitenzorg, had Mulder vroeger gedroogde *Gammoer* (*Polyporus fomentarius*) ontvangen, waarin echter niets van de *Phyllodes* te ontdekken was; doch twee stukken dezer zwam later in arak overgezonden, gaven een' rijken oogst. De Hoogleeraar dus in het bezit van poppen en larven zijnde, stelde zich voor, eenige voorwerpen aan ontleedkundig onderzoek op te offeren en vleide zich de vroegere waarnemingen te zullen kunnen aanvullen en een voldoend beeld van de gedaantewisseling te mogen geven.

En hiermede werd deze vergadering besloten. Den volgen-

den dag had de voorgenomen excursie naar den hoek van Holland plaats. Twaalf leden hadden zich daartoe vereenigd. Des morgens ten 8 ure reed men uit de Residentie naar Staalduinen en, al mogt men het einddoel van den togt niet bereiken, toch was, toen men des avonds terugkeerde, een ieder te vreden met zijne vangst, terwijl de vriendschappelijke toon, die ook toen weder geheerscht had, niet weinig had bijgedragen, om van het genoegen van dien dag eene aangename herinnering achter te laten.

Rotterdam,
Augustus 1862.

H. W. de Graaf.

LIJST DER LEDEN

VAN DE

NEDERLANDSCHE ENTOMOLOGISCHE VEREENIGING,

op 30 *Julij* 1862,

MET OPGAVE VAN HET JAAR HUNNER TOETREDING.

Eere-Leden.

De Heer C. F. Westerman, Directeur van het Kon. Zool. Genootschap *Natura Artis Magistra*, te *Amsterdam*. 1858.

» » H. T. Stainton Esq. *Mountsfield*, *Lewisham* bij *Londen*. 1861.

» » Dr. C. Felder, Lid der Kais. L. C. Academie der Naturwissenschaften en Vice-President der K. K. Zool. Bot. Gesellschaft in *Wien*. 1861.

» » Dr. H. Löw, Director der Real-schule, te *Meseritz* in *Posen*. 1862.

» » Prof. J. O. Westwood, F. L. S. etc. te *Oxford*. 1862.

Begunstiger.

» » Mr. C. W. Hubrecht, te *Leiden*. 1859.

Corresponderende Leden.

» » Th. Lacordaire, Hoogleeraar aan de Hoogeschool te *Luik*. 1853.

De Heer C. Wesmael, Hoogleeraar aan de Hoogeschool te *Brussel*. 1853.

» » Arn. Förster, Hoofdleeraar aan de hoogere Burgerschool te *Aken*. 1853.

» » Emil vom Bruck, te *Crefeld*. 1853.

GEWONE LEDEN.

1845—46.

» » Dr. J. G. H. Rombouts, te *Amsterdam*.
» » F. M. van der Wulp, te *'s Gravenhage*.
» » Dr. M. C. Verloren, te *Utrecht*.
» » J. Backer Sr., te *Oosterbeek*.
» » J. W. Lodeesen, te *Amsterdam*.
» » Dr. V. H. Huurkamp van der Vinne, te *Haarlem*.
» » Dr. J. R. E. van Laer, te *Utrecht*.
» » Th. J. van Campen, te *Amsterdam*.
» » Dr. P. H. J. Wellenbergh, te *Utrecht*.
» » Mr. H. Verloren, te *Amersfoort*.
» » Mr. S. C. Snellen van Vollenhoven, te *Leiden*.
» » W. O. Kerkhoven, te *Amsterdam*.

1846—47.

» » Jhr. J. C. Martens, te *Utrecht*.
» » Prof. J. van der Hoeven, te *Leiden*.

1849—50.

» » J. J. van Voorst, te *Amsterdam*.

1851—52.

» » R. T. Maitland, te *Amsterdam*.

De Heer P. C. T. Snellen, te *Rotterdam.*
» » Dr. J. A. Herklots, te *Leiden.*
» » Dr. M. Imans, te *Utrecht.*
» » B. A. J. van Geuns, te *Utrecht.*

1852—53.

» » N. H. de Graaf, te *Leiden.*
» » Mr. H. W. de Graaf, te *Rotterdam.*
» » G. M. de Graaf, te *Leiden.*
» » Dr. L. A. J. Burgersdijk, te *Breda.*
» » Mr. J. W. van Lansberge, te *Brussel.*
» » G. A. Six, te *Utrecht.*
» » Dr. W. Berlin, te *Amsterdam.*

1853—54.

» » Prof. Cl. Mulder, te *Groningen.*
» » Mr. J. P. van Wickevoort Crommelin, te *Haarlem.*

1854—55.

» » Corn. Sepp, te *Amsterdam.*
» » C. de Gavere, te *Groningen.*

1855—56.

» » A. A. van Bemmelen, te *Leiden.*
» » Mr. E. A. de Roo van Westmaas, te *Velp.*
» » M. Breukelman, te *Rotterdam.*

1856—57.

» » Mr. J. H. Albarda, te *Leeuwarden.*
» » Mr. W. Albarda, te *Groningen.*

De Heer A. P. H. Kuipers, te *Leeuwarden.*
» » Dr. A. W. M. van Hasselt, te *Utrecht.*

1857—58.

» » Dr. J. Wttewaall, te *Utrecht.*
» » J. W. Schubärt, te *Utrecht.*
» » W. K. Grothe, te *Zeist.*
» » H. J. D. W. Dikkers, te *Delden.*

1858—59.

» » C. J. Tengbergen, te *Nymegen.*
» » J. C. J. de Joncheere, te *Dordrecht.*
» » J. Backer, te *Oosterbeek.*

1859—60.

» » Henri Baron van Pallandt, bij *Arnhem.*
» » J. M. van der Stoot, te *Roelof-Arendsveen.*
» » G. W. Grebner, te *Amsterdam.*

1860—61.

» » J. Kinker, te *Amsterdam.*
» » E. Piaget, te *Rotterdam.*
» » H. Weijenbergh Jr., op *Rozenlust* bij *Haarlem.*
» » Dr. W. C. H. Staring, te *Haarlem.*

1861—62.

» » H. Hartogh Heys van de Lier, te *Delft.*

1862—63.

» » H. Baron Lewe van Middelstum, te *Beek* bij *Nymegen.*
» » F. ter Meer, te *Haarlem.*

VERVOLGLIJST DER BOEKEN

TOEBEHOORENDE AAN DE

NEDERLANDSCHE ENTOMOLOGISCHE VEREENIGING.

TIJDSCHRIFTEN EN VERVOLGWERKEN.

The Transactions of the Entomological Society of London, Vol. 1. Lond. 1856.

Entomologische Zeitung. Herausgegeben von dem Entomologischen Vereine zu Stettin. Jahrg. XXIII Heft 1—6. Stettin 1862. *In ruil tegen het Tijdschrift.* (Jaarg. XXII, 1861 is nog niet ontvangen).

Berliner Entomol. Zeitschrift, herausgegeben von dem Entomol. Vereine in Berlin. 6er Jahrg. Erstes und Zweites Vierteljahrsheft (mit 2 Kupfertafeln). Berlin 1862. *In ruil tegen het Tijdschrift.*

Wiener Entomologische Monatschrift. Band VI. N°. 1—6. Wien 1862.

Annales de la Société Entomologique Belge. Tom. V. Brux. 1861. *In ruil tegen het Tijdschrift.*

The Entomologist's Annual for 1862, with a coloured plate. London 1862. *Geschenk van den Heer H. F. Stainton.*

Tijdschrift voor Entomologie, uitgegeven door de Nederlandsche Entomologische Vereeniging. Dl. III, aflev. 6 en Dl. IV, aflev. 1—5. Leiden 1861—62.

Verslagen en Mededeelingen der Kon. Akademie van wetenschappen, Afd. Natuurkunde. Deel XII. 1861.

Jaarboek der Kon. Akademie van wetenschappen voor 1861. *Beiden in ruil tegen het Tijdschrift.*

Bulletin des séances de la classe des sciences de l'Acad. Royale de Belgique, Année 1861.

Annuaire van dezelfde Academie, 1862. *Beiden in ruil tegen het Tijdschrift.*

Korrespondenz-Blatt des Zool. Mineral. Vereines in Regensburg. Jahrg. 6—14. *Geschenk van Dr. Herrich Schäffer.* Regensburg 1852—61.

Werken van verschillenden en van gemengden inhoud, over de insecten in het algemeen of over eenige orden daarvan handelende.

Lijst van insecten in den omtrek van Haarlem gevonden door N. Anslyn. 1826. Met drie vervolglijsten.

Bouwstoffen voor eene Fanna van Nederland, onder medewerking van onderscheidene geleerden en beoefenaars der dierkunde, bijeenverzameld door Dr. J. A. Herklots, 3e deel, stuk 1 en 2. 1859—62. *Geschenk van den Heer Herklots.*

Entomologische Monographiën von Dr. Klug, Berlin 1824. *Geschenk van Mr. E. A. de Roo van Westmaas.*

Dr. E. F. Germar, Magazin der Entomologie, Heft I—IV. Halle 1813—18.

W. Kirby en W. Spence. Inleiding tot de Entomologie of grondbeginsels van de natuurlijke geschiedenis der Insecten. 1828, 29. 2 stukken.

E. E. Geoffroy, Histoire abregée des Insectes qui se trouvent aux environs de Paris, dans laquelle ces animaux sont rangés suivant un ordre méthodique. Paris 1762. 2 vol. 4°. avec pl.

J. A. Bergsträszer, Nomenclatur und Beschreibung der Insecten in der Grafschaft Hanau-Münzenberg u. s. w., mit erleuchteten Kupfern. Hanau 1778.

Études entomologiques rédigés par V. de Motschulsky. Dixième année. Dresde 1861.

Beitrag zur Kenntniss der Insecten-Metamorphose aus dem Jahre 1860 von G. Ritter von Frauenfeld. Aus den Verhandlungen der K. K. Zoolog.-Botanischen Gesellschaft in Wien (Jahrg. 1861) besonders abgedruckt. *Geschenk van G. Ritter von Frauenfeld.*

Verhandlungen der K. K. Zool.-Botan. Gesellschaft in Wien. Herausgegeben von der Gesellschaft. Jahrg. 1861. XI Band, Heft I—IV. Sitzung von 2 Jänner, 6 Februar und 6 May.

Werken over Insecta Orthoptera handelende.

Nonnulla Orthoptera Europaea, nova vel minus cognita. Car. Brunner descripsit. Lipsiae 1861.

Werken over Insecta Neuroptera handelende.

Synopsis of the Neuroptera of North-America with a List of the South-American species, prepared for the Smithsonian Institution by Herman Hagen. Washington 1861. *Geschenk van Dr. Hagen.*

Werken over Insecta Lepidoptera handelende.

Sepp (J. C.) Beschouwing der wonderen Gods in de minst geachte schepselen of Nederlandsche insecten. 2e Serie. Aflev. I—XX.

The Natural History of the Tineina. Vol. VI. containing Depressaria by H. F. Stainton. Lond. 1861. *Geschenk van den Schrijver.*

Dr. S. C. Snellen van Vollenhoven. Diagnoses specierum novarum e genere Lepidopterorum Diurnorum Adolias. Amst. 1862. *Geschenk van den Schrijver.*

Duponchel, Catalogue méthodique des Lépidoptères d'Europe. Paris 1844. *Geschenk van Mr. de Roo van Westmaas.*

Varia.

Welche Auffassung der lebenden Natur ist die richtige? u. s. w. — Zur Eröffnung der Russischen entomologischen Gesellschaft in Mai 1860 gesprochen von K. E. von Baer, ihrem derzeitigen Präsidenten. Berlin 1862. 8°.

Rapport van de Commissie voor internationale ruiling enz. over 1860.

Verslag van Burgemeester en Wethouders aan den gemeenteraad van Leyden over 1861. *Geschenk van de Regering dier Stad.*

Synopsis der im Rothen-Meere vorkommenden Crustaceën von Dr. Cam. Heller. *Overgedrukt uit de Verhandl. der K. K. Zool.-Botan. Gesellschaft en geschenk van Ritter von Frauenfeld.*

Nachträge zu Maly's Enumeratio plantarum phanerogamicarum imperii Austriaci universi, von August Neilrich. Herausgegeben von der K. K. Zool.-Bot. Gesellsch. in Wien. 1861.

Das Festland Australien's. Geographische Naturwissenschaftliche und kulturgeschichtliche Skizzen von Fr. Odernheimer. Wiesbaden 1861.

INHOUDS-OPGAVE

VAN

WERKEN

DOOR DE ENTOMOLOGISCHE VEREENIGING ONTVANGEN EN AANGEKOCHT.

Aug. 1861. Nouveaux Mémoires de la Société imp. des naturalistes de Moscou. Tome XIII. Livr. 2.

Niets over Entomologie.

» Bulletin de la Société imp. des naturalistes de Moscou.

Année 1860 N°. 2 *bevat:*

Énumeration des nouvelles espèces de Coléopt. rapportées de ses Voyages par M. Victor Motschoulsky.

Année 1860, N°. 3 *bevat:*

Coleopterorum species novae, a D[re] Schrenk in deserto Kirgiso-Songorico, anno 1843 detectae; descripsit Dr. Gebler.

Année 1860, N°. 4 *bevat:*

Matériaux pour servir à l'étude des Cicindélètes et des Carabiques. Par le baron de Chaudoir.

Die Wanderheuschrecke (Gryllus migratorius, L.) und ihre Verheerungen im Jahre 1860. von M. Doengingk.

Dec. 1861. Abhandlungen des Zoologisch-mineralogischen Vereines zu Regensburg. Heft 8.

Dec. Inhoud:
1861. Die Bayerschen Chiroptern.
Beitr. zur Kenntnis des Diluviums von Bamberg.

» Correspondenz-Blatt des Zoologisch-mineralogischen Vereines zu Regensburg 1859.

» Berliner Entomologische Zeitschrift. V^er Jahrg. (1861). H. 3 & 4.
Inhoud:
H. v. Kiesenwetter, Beitrag zur Käferfauna Griechenlands. 7^es Stück.
Dr. H. Loew, Ueber die afrikanischen Trypetina.
Dr. A. Loew, Diptera Americae septentrionalis indigena.
H. v. Kiesenwetter, Excursion nach dem Monte Rosa.
Kleinere Mittheilungen:
Ueber Coleopt. von Schaum, Chaudoir, Kraatz, Brauns, Koltze, Schreitter, Fuchs und Kiesenwetter.
Ueber Hymenopt. von Kiesenwetter.
Ueber Lepidopt. von Kretschmar und Libbach.
Synonymische Bemerkungen
von Schaum und Kraatz.
Zeitschriftschau.

Jan. The Entomologist's Annual for MDCCCLXII. (v. d. Hr. Stainton).
1862. Inhoud:
1. Eene vergelijking tusschen de fossile ins. van Engeland en Beijeren door Dr. Hagen.
2. Index van de nieuwe Britsche Coleopt. in dit jaarboekje van 1856—61 opgesteld door W. F. Kirby.
3. Aanteekeningen betreffende Engelsche Phryganiden met beschrijving van nieuwe soorten door R. Mac Lachlan.
4. Iets over larven van Eupithecia door Ds. H. H. Crewe.
5. Over Zygaena Minos door Stainton.
6. Nieuwe soorten van Lepid. in Groot-Britannie in 1861 door denzelfden.
7. Zeldzame soorten van id. gevangen in 1861.
8. Aanmerkingen op Britsche en Vastelandsche Tineinen.
9. Antwoorden op raadsels.
10. Nieuwe raadsels opgegeven.
11. Natuurlijke geschiedenis der Tineinen (jaarlijks Rapport van gekweekte rupsen).

Jan. 1862. 12. Aanteekeningen betreffende Hymenoptera in den laatsten zomer waargenomen; voorts betreffende de parasiten, alsmede eene Monographie van de familie der Goudwespen door Fred. Smith.
13. Over Hemiptera door John Scott.
14. Lijst van nieuwe werken.

» (Aangekocht) The Transactions of the Entom. Society of London. Deel I. 1836.

Inhoud.

Part. I.

Introduction.

I. Observations on a mode practised in Italy of excluding the common-House-fly from apartments. By William Spence Esq., F. R. S., etc. Honorary Member of the Entomol. Society.

II. Remarks on the Passage in Herodotus referred to in Mr. Spences Paper, read at the April Meeting. By W. B. Spence, Esq.

III. Descriptions of some hitherto uncharacterized exotic Coleoptera, chiefly from New Holland. By the Rev. F. W. Hope, M. A., F. R. S., L. S., etc.

IV. Explanation of the sudden appearance of the Web-Spinning Blight of the Apple, Hawthorn, etc. By R. H. Lewis, Esq., M. E. S.

V. Description of the Larva and Pupa of *Raphidia Ophiopsis.* By G. R. Waterhouse, Esq. Curator of the Ent. Society.

VI. Descriptions of the Larvae and Pupae of various species of Coleopterous Insects. By G. R. Waterhouse, Esq., Curator of the Entomological Society.

VII. Description of a minute Coleopterous Insect, forming the type of a new subgenus allied to *Tomicus*, with some observations upon the affinities of the *Xylophaga.* By J. O. Westwood, F. L. S., etc.

VIII. Remarks on a species of *Calandra*, occurring in the Stones of Tamarinds. By William Christy Jun. Esq., F. L. S., Memb. Ent. Soc. etc.

IX. Description of the Nest of a gregarious species of Butterfly from Mexico. By J. O. Westwood, F. L. S. etc.

X. Descriptions of several species of Australian *Phasmata.* By George Robert Gray, Esq., M. E. S. France and London.

XI. Descriptions of some new Genera of British *Homoptera.* By R. H. Lewis. Esq. M. E. S.

XII. A few observations upon the Habits of the indigenous

Jan. 1862. *Aculeata Hymenoptera*, suggested by M. de St. Fargeau's Paper upon the Genus *Gorytes*, in the first number of the »Annales de la Société Entomologique de France." By W. E. Shuckard, Esq., M. E. S.

XIII. On the Habits of some Indian Insects. By W. W. Saunders, Esq. F. L. S. etc.

Journal of Proceedings.

Prospectus of Prize Essays on the subject of Noxious Insects and Remedies for their destruction.

By-Laws.

List of Members to the 6th of October 1834 inclusive.

Part II.

XIV. Description of a new Species of Longicorn Beetle from the East Indies. By G. R. Waterhouse Esq. late curator of the Entomological Society.

XV. Description of a new Curculionideous Beetle from the Swan River. By the Rev. F. W. Hope, F. R. S. etc. President.

XVI. Observations on the osculant Crustaceous Genus *Arcturus* of Latreille; with the Description of a British species. By J. O. Westwood, F. L. S. etc.

XVII. On the apparent Identity of Sphinx Ephemeraeformis of Haworth, with *Psyche plumifera* of Ochsenheimer. By J. F. Stephens F. L. S., Z. S., v.-Pres. Ent. Soc. etc.

XVIII. Notice of the Habits of Odynerus Antilope. By J. O. Westwood F. L. S. etc.

XIX. Observations on certain species of the Genus *Dromius*. By Charles C. Babington M. A., F. L. S. etc.

XX. *Thysanurae Hibernicae*, or Descriptions of such Species of Spring-tailed Insects (*Podura* and *Lepisma*, Linn.) as have been observed in Ireland; by R. Templeton, Esq., R. A. Corr. Member of the Natural History Society of Belfast: with Introductory Observations upon the order, by J. O. Westwood, F. L. S. etc.

XXI. Description d'un nouveau genre de *Curculionites*. Par M. A. Chevrolat, Membre de la Soc. Ent. de France etc.

XXII. Descriptions of new species of Indian Ants. By Lieut.-Colonel W. H. Sykes F. R. S. etc.

XXIII. Monograph on *Mimela*, a Genus of Coleopterous Insects. By the Rev. F. W. Hope F. R. S. etc.

XXIV. Note upon the British Genera *Acentria*, *Acentropus* and *Zancle*. By J. O. Westwood, F. L. S. etc.

XXV. Observations on the Ravages of *Limnoria terebrans* with

Jan. 1862. Suggestions for a preventative against the same. By the Rev. F. W. Hope, F. R. S. etc.

XXVI. Description of a new species of Australian Moth. By G. R. Gray, Esq., M. E. S. S. France and London.

XXVII. Observations on Insects producing Silk, and on the possibility of rearing Silk Crops in England. By the Rev. F. W. Hope, F. R. S. etc.

XXVIII. Remarks on some mechanical Peculiarities noticed in a Spider's Web observed at Wandsworth, Surrey. By W. W. Saunders, Esq., F. L. S., etc.

XXIX. Observations upon the Habits of *Copris Midas.* By Lieut.-Colonel W. H. Spykes, F. R. S. etc.

Journal of Proceedings.

Part III.

XXX. Observations on Succinic Insects. By the Rev. F. W. Hope, F. R. S., Pres. Ent. Soc., etc.

XXXI. Descriptions of a New Exotic Species of Longicorn Beetle. By J. O. Westwood, F. L. S. etc.

XXXII. Descriptions of some new species of Coleopterous Insects lately received from Montevideo. By S. S. Saunders Esq., M. E. S.

XXXIII. On the Earwig. By J. O. Westwood, F. L. S. etc.

XXXIV. Observations on the Economy of the *Strepsiptera* with the Description of *Stylops Spencii*, a new British Species recently discovered. By W. B. Pickering Esq., M. E. S.

XXXV. Observations upon the *Strepsiptera.* By J. O. Westwood, F. L. S. etc.

XXXVI. Description of a new Strepsipterous Insect recently discovered in the Island of Mauritius. By J. O. Westwood F. L. S. etc.

XXXVII. Remarks on the Destruction of *Cocci.* By A. Ingpen, Esq., A. L. S. etc.

XXXVIII. Observations on *Haliplus ferrugineus* of Authors, being an attempt at its subdivision into several species. By Charles C. Babington, M. A., F. L. S., etc.

XXXIX. Notice relative to *Aëpus fulvescens* and other submarine Coleopterous Insects. By W. Spence Esq., F. R, S., Hon. Mem. E. S., etc.

XL. Some account of the Land-crabs of the Dukhun; by Lieut.-Colonel W. H. Sykes F. R. S., etc. With a Description of the species, by J. O. Westwood, F. L. S. etc.

XLI. Descriptions of some undercribed exotic Crustacea. By Robert Templeton, Esq. R. A., etc.

XLII. Notes upon the Habits of various British Insects. By J. O. Westwood, F. L. S. etc.
XLIII. A. Description of the superior Wing of the Hymenoptera, with a view to give a fuller and more certain development to the Alary System of Jurine. By W. E. Shuckard.
XLIV. Monograph on the Coleopterous Genus *Diphucephala*, belonging to the *Lamellicornes.* By G. R. Waterhouse, Esq. M. E. S., and curator to the Zoological Society of London.
XLV. On the predaceous Habits of the common Wasp., *Vespa vulgaris*, Linn. By G. Newport. Esq.
XLVI. Description of a new Hemipterous Insect from the Atlantic Ocean. By Robert Templeton Esq., R. A. etc.
XLVII. Case of maternel Attendance on the Larva by an Insect of the Tribe of *Terebrantia*, belonging to the Genus *Perga*, observed at Hobarton, Tasmania. By R. W. Lewis Esq. M. E. S., in a Letter addressed to the Secretary.
XLVIII. Anatomical Observations upon the Larva of *Calosoma sycophanta.* By Dr. Hermann Burmeister, Fellow of the Natural History Society of Berlin, for. M. E. S. etc.
XLIX. Observations upon the Corn-weevil, contained in a Letter addressed to the Rev. F. W. Hope, F. R. S. Pres. E. S etc. by William Mills, Esq., F. L. S. etc.
Journal of Proceedings.
List of Members.
Catalogue of Library.
Address of the Secretary on the recent progres and present State of Entomology.

April. Annuaire de l'Académie royale des scienses, des lettres et des beaux-arts de Belgique. 1862. (*Geschenk van de Academie*).
Niets entomologisch.

» Bulletins des séances de la classe des Sciences de l'Académie royale de Belgique 1861. (*Geschenk van de Academie*).
Daarin: Note sur une variété de Semiotus par Th. Belval en Note sur l'Ixodes Poortmani (Lucas) par Th. Belval.

» Annales de la Société entomologique Belge tome V. (*Geschenk van het genootschap*).
Inhoud:
Allocution et rapport du président (1860).
Liste des membres de la Société.

April 1862. Organisation administrative pour 1860—61.
Dons offerts à la Société.
Quelques mots sur les Psychides par Dr. Breyer.
Compte rendu d'une excurseon ent. aux environs de Dinant par MM. Fologne, Sauveur, Colbeau et Peteau.
Insectes observés en Campine par L. Becker.
Rapport sur les excurs. ent. faites dans la Campine Anvers. par MM. Fologne, Mors et Weyers.
Observations sur quelques chenilles de Tinéides par Leon Becker.
Observations diverses par M. Fologne.
Quelques détails sur diff. espéces de Lépid. par Dr. Breyer.
Lépid. observés en Belgique par M. J. Colbeau.
Observations sur les moeurs d'un Hymen. Eurylabus dirus par M. Sauveur.
Procès-verbal de la séance du 23 Sept. 1861.

» Études entomologiques de Victor de Motschoutsky (*Geschenk van den Schrijver*) 10e Année. — Insectes du Japon.

» S. C. Snellen van Vollenhoven, Diagnoses specierum novarum e genere Lepidoptorum diurnorum *Adolias.*

Mei. Bulletin de la Société imp. des naturalistes de Moscou, Année 1860, Tome XXXIII. 2e partie. No. 4. — Daarin:
Matériaux pour servir à l'étude des Cicindélètes et des Carabiques. Par le Baron de Chaudoir.
Die Wanderheuschrecke (Gryllus migratorius Lin.) und ihre Verheerungen im Jahre 1860. von Al. Doengingk

» Verhandlungen der K. K. Zoologisch-botanischen Gesellschaft in Wien. Jahrgang 1861 Bd. XI. — Daarin:
J. Giraud, Description de deux Hymenoptères nouveaux du genre Lyda.
G. R. von Frauenfeld, Beitrag zur Kenntniss der Insekten-Metamorphose.
J. Egger, Dipterologische Beiträge.
C. Brunner, Disquisitiones orthopterologicae, Dissertatio 2a.
F. Brauer, Ueber Oestrus leporinus Pall.
W. Schleicher, Die Rhynchoten der Gegend von Gresten.

Mei 1862. G. von Frauenfeld, eine für Oesterreich neue Trypeta.
Dr. G. Bökh, Vorläufiger Bericht über die während der Novara-Reise gesammelten Spinnen.
Dr. Fr. Löw, über die Bewohner der Schwalbennester und die Metamorphose von Tinea spretella.
Dr. Fr. Löw, Beiträge zur Kenntniss der Orthopteren.
Dr. J. Giraud, Fragments entomologiques.
Dr. C. Heller, Vorläufiger Bericht über die während die Weltumseglung der K. K. Fregatte Novara gesammelten Crustaceen.

» Van hetzelfde Genootschap:
Nachträge zu Maly's Enumeratio plantarum phanerogamicarum imperii austriaci universi von Aug. Neilreich.

» Van den Schrijver:
Synopsis der im rothen Meere vorkommenden Crustaceën von Dr. Cam. Heller.

Van den Schrijver G. Ritter von Frauenfeld:
Beitrag zur Kenntniss der Insekten-Metamorphose aus dem Jahre 1860.

Junij. Stettiner Entomologische Zeitung. 23 Jahrg. N°. 1—6.
Inhoud:
Microlepidoptera aus Finmarken, bearbeitet von Dr. Wocke.
Cornelius über Notiophilus.
Osten-Sacken, Gall-Insecten in Nord-America.
C. Stäl, Hemiptera mexicana.
Dohrn, Europ. Bürgerbriefe für Käfer.
Hagen, Bibliographie für Bienenfreunde.
Osten-Sacken, über Ameisen, Trichocera und Eulonchus.
de Saussure, sur divers Vespides Asiatiques et Africains du Musée de Leyden.
Prittwitz, Bemerkungen zu Wilde's Bescreibung der Raupen.
Christoph, Begattungsact von Orgyia.
Dohrn, über Macrocrates bucephalus Burm.
Jekel, neue Art der gattung Pycnopus.
Dohrn, Paromia dorcoides Westw.
Staudinger und Wocke, Kritische Bemerkungen zu dem Catalog der Lepidopteren Europas.
Dr. Kriechbaumer, neues Callidium.
Pfaffenzeller, Gastrop. Arbusculae Tr.
A. Dohrn, Drei neue Europ. Heteroptera.
Speyer, Psyche tenella nov. Sp.
Tollin, zur Naturg. der Termiten. — Nachw. v. Dr. Hagen.

Junij 1862.
Christoph, vier neue Südrussische Schmetterlinge.
H. Dohrn, Die Dermaptera von Mexico.
Dr. Staudinger, über einige neue griechische Lepidopteren.
Radochkorski, Megachile Dohrni (*sic*).
Cornelius, Entom. Notizen.
von Prittwitz, Generation und Winterformen der in Schlesien beobachteten Falter.
Ad. Keller, Entom. Notizen.

» Berliner Entomologische Zeitschrift. Herausgeben von dem Entomologischen Vereine in Berlin. Jahrgang VI (1862).

Inhalt des ersten und zweiten Heftes.

Vereinsangelegenheiten.

Abhandlungen.

Deutsche Braconiden, von J. F. Ruthe. (Aus dessen Nachlafs veröffentlicht von H. Reinhard in Bautzen) Drittes Stück Celonoptera mirificaria, ein neuer europäischer Spanner, beschrieben von Julius Lederer in Wien. (Dazu Tafel 1. Fig. I—IV.

Verwandlungsgeschichte des Trachys minutus und Rhamphus flavicornis. Von Dr. C. von Heyden in Frankfurt a. M.

Beiträge zur Entwickelungsgeschichte einiger Coleopteren vom Professor Döbner in Aschaffenburg. (Dazu Taf. III. F. 1, 2).

Ueber griechische Dipteren. Vom Direktor Dr. H. Loew in Meseritz.

Nachtrag zu den im vorigen Bande enthaltenen Beschreibungen afrikanischer Trypetinen. Von demselben.

Ueber die Arten der Gattungen Hyperops, Microtelus und Dichillus von Dr. G. Kraatz. (Dazu Taf. 11 Fig. 3, 4).

Ueber die Gattung Pachyccera Eschsch, von H. Schaum.

Beitrag zur Käferfauna Griechenlands. Siebentes Stück.

A. Nachtrag zum ersten Stück (Band 1. § 116) von Dr. Schaum.

B. Metacinops und Auchmeresthes, zwei neue griechische Rüsselkäfer-Gattungen, beschrieben von Dr. G. Kraatz. (Dazu Taf. II Fig 1 und 2).

C. Von Dr. Krüper neu aufgefundene Arten. Von demselben.

Ueber die Silvaniden-Gattungen Acraphilus, Cathartus und über Leucohimatium von Dr. G. Kraatz.

Zwei neue europäische Schmetterlinge, beschrieben von C. Kretschmar in Berlin.

Beiträge zur Kenntniss einiger coprophagen Lamellicornien, von E. von Harold in München. (Drittes Stück).